

têkoşer

ADAR - NÎSAN

Hêjmar : 17-18

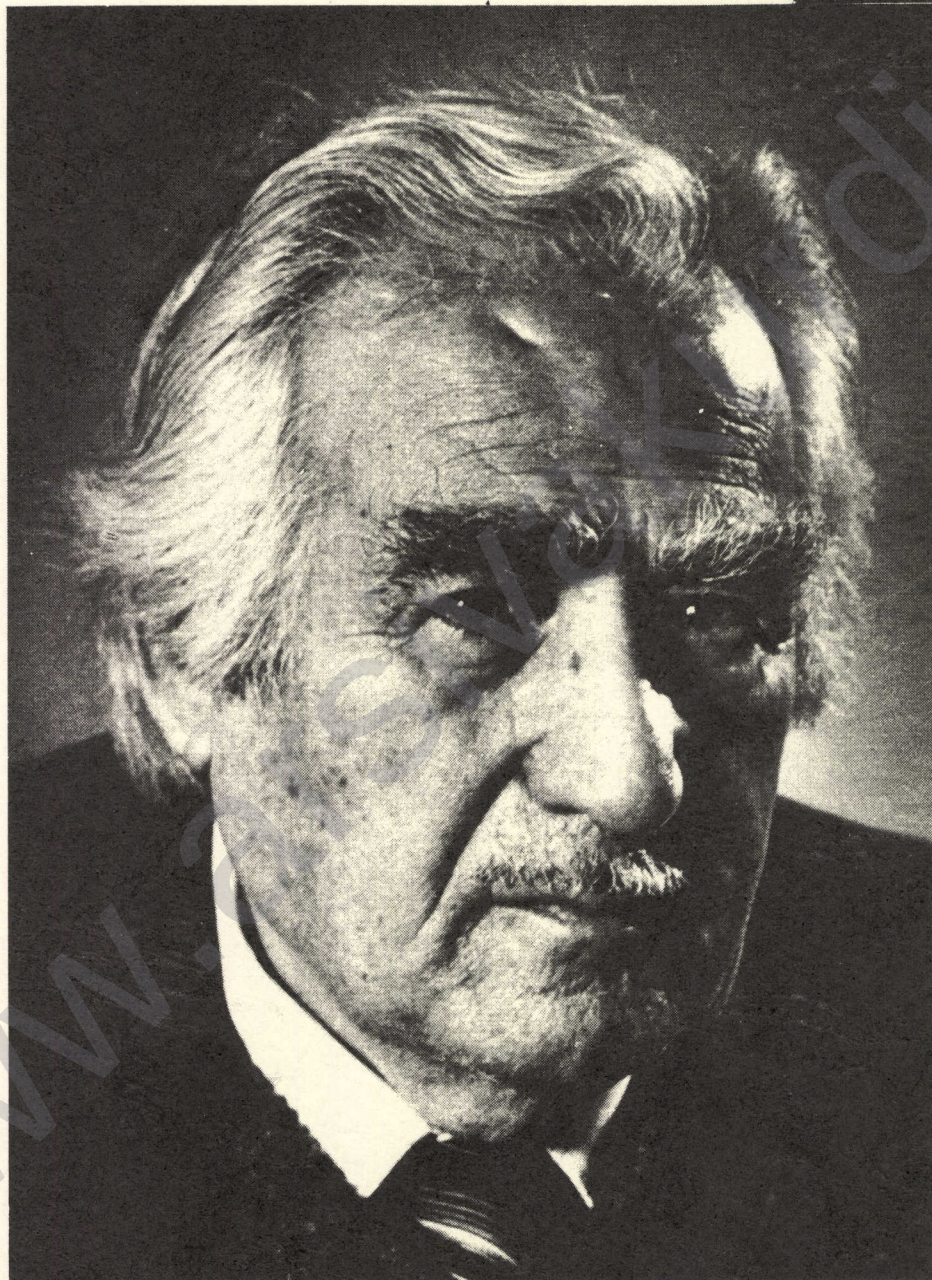
GULAN - HEZIRAN

1982

P.B. 33

B.1730 ZELLIK

CIGERXWÎN

militan

Sayı : 17-18

MART - NÎSAN

MAYIS - HAZİRAN

1982

www.arsivakurdi.org

S E R E C E M
(İ Ç İ N D E K İ L E R)

1

Rûpel (sayfa)	Nivîsar (Konu)
2.....	21 Mart Irkçılıkla Mücadele günü.
4.....	N E W R O Z
10.....	Jîna CIGERXWÎN
11.....	Du helbest ji Cigerxwîn
12.....	Du helbest ji Firat CEWERÎ.
12.....	Sivan û Axa ÇÎROK ji Derweş FERHO
14.....	3 Helbest ji Hînkari Torî, Rojen Barnas û Derweş FERHO
15.....	1 MAYIS
17.....	İLKEK KÖLECİ TOPLUM.
19.....	Kürtçe GRAMER
21.....	Çalışmalarımız
23.....	Xebata TÊKOSER.
24.....	Xebata Y.X.X.K.Fransa.

TÊKOSER -MİLİTAN : Kovara Têkoşer-Yekitiya Karker û Xwendekarên
Kurd li Belçika û Yekitiya Xebatkar û Xwendekar
ên Kurdistan li Fransa
(Her serê du mehan derdikevê)
Têkoşer-Belçika'daki Kürt İşçi ve Öğrenciler ve
Fransa'daki Kurdistan'lı İşçi ve Öğrenciler
Birliği Dergisi.
(İki ayda bir çıkar.)

T Ê K O Ş E R : Twee Maandelijkse Blad, uitgegeven door Têkoşer
en YXXKF
(Koerdische Arbeiders en Studentengemeenschap)

Berpirsiyar
Sorûnluşu : M.Nezih Yalçın
Ver.Uitg

Navnîşan
Adres : T Ê K O Ş E R B.P. 33.B.1730 ZELLİK -BELGIQUE

Bûha
Fiatı
Prijs : 40 Bfr, 3 DM , 6 KRON , 6 FFR.

Şertên Abonetîye : 300 BFR.

Hejmara Bank
Bank (a) hesap no: TÊKOSER 431-000 3001-61 , Krediet Bank, Belgique.

21 MART IRKÇILIKLA MÜCADELE GÜNÜ

1960 yılında ırkçı Güney Afrika rejimi tarafından 69 zencinin öldürülmesi üzerine toplanan Birleşmiş Milletler 21 Mart'ın "Uluslararası IRKÇILIKLA MÜCADELE" günü olarak kutlanmasını kararlaştırdı.

Irkçılık kapitalizmin oluşup gelişmesiyle doğan burjuvazinin ileri sürdüğü gerici bir ideolojidir.

Adından anlaşılacağı gibi bir ırkın üstün, asil ırk olarak düşünülmesidir.

Burjuvazi kendi sınıf egemenliğini korumak vede gizlenmek için başka halkları zor yoluyla baskı altında tutmak ister. İşte ırkçılık onları sömürmesi için baş vurduğu şövendüşünce ve uygulamalarının bir ürünüdür.

Irkçılık bir burjuva düşüncesi dir.

Avrupa burjuvazisi Asya, Afrika ve Amerika topraklarına işgal etmeye giderken bu ideolojiyi ve "üstün olma", geri kalmış barbar halkların efendisi görme düşüncesini yaydı. Gidilen ülkelerin yeraltı ve yerüstü zenginlik kaynakları talan edilirken, halka daima aşağılayıcı ve alt sınıf gözüyle baktı. İkinci dünya savaşında, milyonlarca insan Alman faşizminin lideri Hitler'in Alman ırkı'nın üstünlüğü iddialarına iğrenç bir şekilde kurban edildi. Hitler'e göre dünyanın en asil ırkı Alman ırkı idi. Dünyayı yönetme ve uygarlığını geliştirme görevini de onlar almalıydı. Kafatasçı ve ırkçı emelleri uğruna dünyayı kana, ateşe buladı. Kimi ırkları aşağı ırktır diye fırınlarda yaktırdı. (Yahudileri) İnsanlığın en büyük düşmanlarından olan ırkçılık günümüzde de Hitler'in Nazizm özentisi ve benzeri düşüncelerin insanların beyinlerinden silinmediğini, acımasız, iğrenç, insanlık ve barış düşmanı olan vede günümüzde savaş kışkırtıcılığının kaynağı olan ırkçılık hâlâ varlığını sürdürüyor, bazı ülkelerde devle-

tin resmi ideolojisi olarak uygulanıyor. Böylece halklar arasına kin, nefret ve düşmanlık tohumları ekiliyor.

Bazı Avrupalılar hâlâ Güney Afrika'da Afrika'lı yerli Zenciler ülke nüfusunun % 90 nı oluşturmalarına rağmen, bu ülkelerin kendileri tarafından yönetilmesinin şart olduğunu ileri sürerek, dünya ırkçılık tarihini karanlık sayfelerine yenilerini eklemektedirler. Sömürgeleştirilmiş ve geri bırakılmış çoğu ülkelerde aynı uygulamaları yapmaktadırlar.

Bu ülkelerde ekonomik, politik, siyasi, eğitim ve kısacası hayatın her alanında sömürgeci burjuvazinin bu karanlık ideolojisi kanunlarla belirlenmiştir. Siyahlar için ayrı, beyazlar için ayrı kanunlar yapılmış, kinlikleri, intiyazları, kahveleri, lokantaları, otelleri, çalışma alanları ayırdır.

Kinin ülkesinde kinler kinden hesap soruyor. (Tıpkı Kürdistan) gibi.

Türkiye'de cumhuriyetin başından beri ideolojisi ırkçıdır, gericidir, halklar arasına nifak sokucudur.

Hayatın her alanında bu ideoloji hakim kılınmıştır. Eğitim kurumları bu ırkçı ideolojiyle işlenmektedir.

Türk halkı Kürt halkına karşı kin ve nefretle yoğrulmuştur. İnsanların beyinleri bu düşünce ile yıkılmaktadır. Kürt halkının varlığından dahi söz etmenin suç olduğu, dilinin yasaklandığı kültürünün çalındığı, asinilasyona tabi tutulduğu, tarihine sahip çıkıldığı, utanmaz ve arlanmazca başka bir ulusu ve diğer tüm azınlıkları Türk olarak göstermeye çalıştığı bilinmektedir.

Türkiye'deki iğrenç düzenin neresinden bakarsanız ırkçılık kokuyor. Bu ideolojiye verilecek en şoven ve ırkçı "Ne mutlu Türküm diyene", "Bir Türk dünya ya bedeldir.", "Türk gibi asil.", "Türk gibi güçlü", Turancılık ve

Pantürkizm, Türkçülüğün esasları Başbuğ Türkeş'in düşünceleri, Bozkurtçuluk, milliyetçilik ve bugün faşist cunta'nın uygulamalarını örnek olarak verebiliriz. Tüm bu ırkçı düşünceler bugün faşist askeri cunta tarafından daha acımasızca sahnelenmektedir.

Daha önceleride var olan bu ideolojiye devletin resmi ideolojisi olarak işlerlik kazandırılmıştır.

Yaşamın her alanına nüfuz eden bu ideolojiyi yıkmak kolay değildir.

Türkiye'li bazı devrimcilerin bu ideolojinin etkisinden kurtulmadığı, hâlâ soven duyguları beslediği ve yıllardan beri uygulanan ırkçı eğitimin bazı nüvelerini taşıdıkları gerçeği ortadadır. Bu ideolojiyi ve duyguları yıkmak bir devrin ve ulusal kurtuluş mücadelesiyle mümkündür.

Halkların kardeşliği ve mutlu geleceği için Türkiyeli demokratik güçlerinin, Kürt ulusal demokratik halk güçleriyle güç ve eylem birliğinin kaçınılmazlığı bir daha gündelenmektedir. KAHROLSUN IRKÇILIK VE SOVENİZM

D U Y U R U

Belçika'daki Kürt İşçi ve Öğrenciler Birliği tarafından yayınlanan 2 aylık periyodik TEKOSER dergisi bundan böyle, Belçika'daki Kürt işçi ve Öğrenciler Birliği ile Fransa'daki Kürdistanlı İşçi ve Öğrenciler Birliği tarafından ortaklaşa çıkartılacaktır. Sayın Okuyucularımıza duyururuz. Ayrıca derginize her türlü yazı gönderebileceklerini bildiririz.

A G A H D A R Î

Kovara TEKOSER ku ji alîyê Yekîtiya karker û xwendekarên Kurd li Belçika TEKOSER çap dibû, dê ji îro û paş de bi Yekîtiya Karker û Xwendekarên Kurdistan li Fransa re çap bibe. Kovar dibe organa her du yekîtîyan. En li hêviya nivîsar, helbest, çîrok û her nivîsandinên din yê xwendevanên kovarê ne.

NEWROZ

Bu yıl Newroz'u daha bir coşku-
lu, daha güçlü Kürdistan'lı, Tür-
kiye'li ve yabancı kardeş ve
dost örgütler, kişi ve kuruluş-
larla, Belçika'lılardan oluşan
Kürt halkının haklarını savun-
ma komitesi ve Fransa'daki Kür-
distanlı İşçi ve Öğrenciler Bir-
liği olarak 27.3.1982 tarihinde
Brüksel'de kutladık.

Tekoser'e dayanışmada bulunan,
mesaj gönderen, okuyan, katılan
kardeş örgütlere teşekkür ederiz.
Ayrıca dayanışmanın en güzel ör-
negini veren Garsiya Lorka (İS-
PANYOL) ve Kazi (İtalyan) gurup-
larına dostça dayanışmanızı bil-
diririz.

Ayrıca gecenize renk katan İs-
veç'ten gelen büyük Kürt şairimiz
CIGERXWIN'in Newroz gecenizdeki
konuşması tüm konukların beğenisi
coşkun tezahüratı ile karşılanırken,
tüm devrimci, ilerici, yurtse-
ver halkımızın mücadele azinle-
rini bileyledi.

Şairimiz CIGERXWIN (82) kısaca;
Kürt halkının bölge halklarının
Newroz'unu, Hapishanelerde yatan
Kürdistan'lı tüm yurtsever demok-
ratların, işkencehanelerde sakat
bırakılan, öldürülen gençlerin
ilericilerin, devrincilerin ve
yetim kalan çocuklarının, ailele-
rinin Newroz'unu kutladığını,
ayrıca kadın haklarına değinen
şairimiz; ancak özgür Kürdistan
da kadınların her türlü ekonomik
demokratik ve sosyal haklarının
tanınacağını Kürt kadını hareke-
tinin dünya kadınları hareketinin
bir parçası olacağını ve Kürt
kadınının Kürt halkını yabancı
ülkelerde temsil edebileceklerini
başarı gösteren kadınlara Ahmedê
Xani'nin, Selahaddinê Eyyubî'nin
nişanlarının takılacağını bil-
direrek, tüm Kürdistan'daki kar-
deş azınlık (Ermeni, Asuri Sürya-
ni, Arap, Türkmen vs. halkların
her türlü azınlık haklarının
tanınacağını söyledi.
İlerdeki sayfalarda şairimizin
özlü hayatını bulacaksınız.

Yabancı örgütlerden M R A X
(Belçika'daki Irkçılık ve yaban-
cı düşmanlığı ile mücadele orga-
nizasyonu adına başkan Madan
JOSPA söz alarak; Kürt halkı'nın
özgürlük ve mücadele sembolü o-
lan Newroz'u selamladığını ve
özgür Kürdistan'da bu özgürlük
ateşlerinin yakılmasını dilerken
Kürt halkına uygulanan ırkçı
baskıları kınadığını, Kürt halkı-
nın içinde bulunduğu ağır koşul-
lardaki mücadelesini destekle-
diğini, bugünün kendileri ve ör-
gütleri için de mücadele günü
olduğunu bildirdi.

Uluslararası Halkların Haklarını
Savunma Komitesi başkanı, Üniver-
site Profesörü R İ G O U X söz
alarak; Kürt halkının da diğer
tüm dünya halkları gibi hakları
olduğunu, bunu savunmanın bir
insanlık görevi olduğunu ve Kürt
halkının mücadelesini destekle-
diğini, tüm Kürt ve Türk örgütle-
rinin içine girilen çetin dönem
de güçbirliğine gitmelerinin
şart olduğunu bildirdi.

100 den fazla örgütün üye olduğu
Objektif 82 örgütü adına başkan
Avukat SİN ANGELO FRANÇOIS ko-
nuşmasında Kürt halkının milli
bayramı ve özgürlük sembolü o-
lan 21 Mart'ın derin bir anlamı
olduğunu, tüm Kürt halkını bu
mutlu günlerinde selamladığını
uluslararası kuruluşlarda mutla-
ka bu sorunun tartışılmasını ve
zamanının çoktan geçtiğini, bu-
nun ancak Kürdistan'lı tüm de-
mokratik örgütlerin birlikte
direnmeleri ve güçbirliği yapma-
ları ile sağlanacağını vurgula-
dı. Türkiye'de ayrıca Kürt hal-
kına ırkçı bir politika uygula-
dığını asimile edilmek istendi-
ğini ve insani haklarının gasp
edildiğini bildirdi.

Belçika'lılardan oluşan Türkiye
de insan haklarını savunma ko-
mitesi adına üye Avrupa Parla-
mentosu Milletvekili MORICE
DUYTSCHAEVER söz alarak; İnsan
haklarının Türkiye'de var sayıl-
mıyacağını, Uluslararası Af ör-
gütü raporlarından örnekler a-
larak insan haklarının nasıl

çıgnendiğini, sendikaların kapa-
tılarak, yöneticilerinin yargı-
landığını, işkencelerin devlet
terörü eliyle resmen yapıldığı-
nı, zindanlarda yüzbinlerce in-
sanın düşünceleri nedeniyle tu-
tuklandığını, entellektüel, ya-
zar, düşünür, bilim adamı, avukat
milletvekili, senatörlerin gaze-
tecilerin tutuklu bulunduğunu
ve resmi sansör uygulandığını,
bu arada Kürt halkı üzerinde
yoğun bir baskı uygulandığını
asker yığdığını, ulusal hakları
nın hunharca ayaklar altına al-
ındığını bildirdi. Têkoşer ka-
nallıyla Kürt halkının bayramı-
nı kutladı, dayanışmalarını sun-
du.

Ayrıca Senatör HUMBLET ve
Belçika'lı Demokrat Hukukçular
Birliği adına mesaj aldık.

KOMKAR adına sunulan mesajı
Kürtçe olarak yayınlıyoruz. Ay-
rıca KOMKAR'ın en büyük ozan-
larından KAMİL devrimci beste-
leriyle konukların büyük sevgi-
sini aldı.

" Jı Komita Pirozkırına Cejna
NEWROZ" e ra

Hevalên Heja,
Bı dıleki şa û bı çaveki bilind
va em isal, dı van rojên bîharê
da cejna Newrozeke dın piroz dı
kın. Edî Newroz tenê ne navê cejn
û şahiyêkeye, Newroz iro bûye, ni-
şana azadiyê, serbestiyê û bûye
nişana avakırına civateke aza û
demokratik. Jı bo veyekê hatına
rojên Newrozê careke dın nızgin
û heviya rojên serketinê adîghi
ne ne.
Lê sed heyf nıxabin dı van rojên
germ, xweş û dı van rojên bîharê
da lı welatê ne kurdistanê da roj
ên tırş, tal û rojên reş gelê ne
dı nav tariyê da hıştine.
Jı bo belavkırına û qelastına vê
tariyê, zor pêviste her pirozkırı
na cejneke Newrozê bibê gaveke
fîreh û kulmeke guvaştî. Ev dıl-
fîretiya ne tenê lı ser himên
yekiti, birati û lı ser himên
dostanetiye dıkare bîghêje ar-
manca xwe. Ev daxwaza meye her
bilinde. Jı bo gihıştına vê da-
xwazê, em cejna we bı dıleki şa

piroz dıkin û jı wera serketi-
nê dixwazın.

-Bıjî Newroz ;

-Bıjî Azadiya Kurdistan ;

-Jı bo eniya netewî û demokra-
tik ber bı pêş!

-Binre Cuntaya kolonyalist û
faşist !

K O M K A R
Komita Bîrêvabırına Gışti

Slavname Federasyona Komelên
Kurdistan lı SWÊD

" Jı komita Newrozê re,
Hevalên Heja,
Me nameyê we ku federasyona me
jı Newrozê re vexwendiyê girt
Em gelek dılxweşın ku cejna ge-
lê me lı Brüksel jı piroz dıbe
Lê çı nıxabin em nıkarın dı
Newrozê da bejdar babin.
Em hevidarın ku, Newroz wê bı
serfırazi derbas bibe. Em jı
dıl û can we û Newroza we pi-
roz dıkin.

Bı silavên germ.

Federasyona Komelên Kur-
distan lı Swêd

Slavname Kurdên Iraqê lı baja-
rê Louvain !

Bı navê Komela Xwendekaranê
Kurd lı Ewropa liqê Belçika
Cejna we piroz dıkin, hevidarın
ku agirê Newrozê hember zılmê
bilind bibe. Herweha em silavan
lı hevalên gelê kurd dıkin, hê
viya arikarına jı bo şerê xwe
yê adiyê dıkin.
Spasî bo Têkoşer.
Bıjî birati û wekhevi.
Bıjî xebata hemu mîletên
bîndest.

TEKOŞIN sempatizanlarının
mesajı ;

Tarihlerini, kendilerini ezmek
ve ülkelerini sömürgeleştirmek
isteyenlere karşı, sürekli di-
renmekle yazan halkımız, varlık
larını başta sömürgeci güçler
olmak şartıyla tüm dünyaya du-
yurmuşlardır.

Sömürge ve geri bıraktırmış
bir ülkenin insanları olarak,
kendi ülkemizde yaşama olanak-
ları bulunmadığımız için çeşit-

li metropol ülkelerine göç etmiş olan bizler, en zor işlerde çalışmamıza rağmen, horlanmakta, normal insan muamelesi görmemekteyiz. Her gün buralardan da kovulmak endişesi içerisinde olan bizler tek kurtuluşunuzun ülkemizin kurtuluşuna bağlı olduğunu daha iyi anlanaktayız.

Tüm kürdistanlı yurtseverler devrimciler ve tüm ilerici güçler, halkımızın birliğini sağlamak ve Kürdistan ulusal demokratik mücadelesi yolunda, sönürgeci faşist Türk Cuntasını alt etmek için, tüm güçlerimizi birleştirelim.

Newroz gecesinde sizleri destekler, mücadelenizde başarılar dileriz.

- Kahrolsun faşizm, sönürgecilik ve emperyalizm!
- Kahrolsun feodal gericilik!
- Bağınsız, demokratik ve birleşik Kürdistan için ileri!
- Biji Newroz

Avrupa TEKÖŞİN sempatizanları

Slavname KKDK Bochum;
 "Amadekarên NEWROZ li Brüksel
 Hevalên Tekoşer û mevanên hêja!
 Em slaven germîn pêşkêşî we di-
 kin û Newroz pîroz be.
 Ev Newroz ji hat û wê derbas bi-
 be, lê mixabin hîn ji welatê me
 Kurdistan dibin nîrên mêtîngeh-
 karan deye. Erîşên dijwar tîn li
 ser welatê me, em ji hemû mafên
 xwe ê mirovtîyê be par hiştine.
 Hovîtîya kevneperest û mêrkûjê
 Xomeynî li rojavayê Kurdistan
 nijadperestên baas li Surî û Î-
 raq nikarin tevgera gelê me bi-
 çermisênin. Herweha Cunta Leşkerî
 a faşist li bakûra Kurdistan ji
 tucar nikarê tevgera gelê me bi-
 sekinîne. Tevgera gelê me, bi pê-
 şengîya çîna karker û xebatka-
 ran de tim pêşde here.
 Em hêvîdarin ku emê Newrozê nû
 di Kurdistanê serbixwe, azad û
 demokratîk de pîroz bikin.
 Biji Newroz.
 Biji serxwebûn bimre mêtîngehka-
 rî.
 Biji tevgera navneteweyî.
 KKDK-Almanya rojava
 Komelên Karkerên Şoreşgerên
 Demokratîk li Almanya.

Belçika'daki Yurtsever Ermeni Gençlik Gurubu adına gecemize verilen mesajı veriyoruz:
 Gelî Xwîsk û Bira ên Kurd,
 Değerli arkadaşlar,
 Köleci düzene karşı Kürt halkı
 nın uyanışını singeleleyen bu
 NEWROZ gecenizde, bazı sınıflar
 ca bilinçli, bazılarınca bilinç
 siz olarak günümüze kadar nadi-
 ren bahis konusu edilen ve ço-
 ğu zaman da, saptırılarak gün
 ışığına getirilen bir konuya,
 kısaca değinmek istiyorum.
 Arkadaşlar çoğumuzun bildiği
 gibi Kürt ve Ermeni halkları
 tarihin uzun dönemleri boyunca
 Orta-doğu diye adlandırılan
 bölgede yan-yana, bazan iç-içe
 varlıklarını sürdürdüklerinden
 bir çok tarihi benzerliklere
 sahip bulunmaktalar.
 500 yıllık Osmanlı yönetimi sü-
 resince, Ermeni ve Kürt halkla-
 rı benzer sosyo-ekonomik ve
 kültürel şartlar altında ya-
 şarken, benzer millî baskılara
 maruz bırakılırken, feodal mili-
 tarist temele dayanan Osmanlı
 mutlakiyet idaresi, ezilen halk
 larımız arasında gelişebilecek
 olan bir birlik ve dayanışma
 olgusuna karşı, başarılı bir
 "Böl ve Yönet" siyaseti uygu-
 lanmasını bilmiştir. Sultanların
 bu siyaseti Türk ve Kürt feodal
 bey ve Ağaların Ermeni bölgele-
 rinde halka görülmedik baskı-
 larda bulunmalarını ap-açık
 desteklerken, hakim olan İslam
 din öğretisi, halklarımız ara-
 sında bir güvensizlik ortamı
 yaratmada etkin bir silah ola-
 rak kullanılıyordu.
 Böylece halklarımız arasında
 nifak tohumları ekiliyor, yeşe-
 ren kardeş kininden ise, hakim
 sınıflar yarar sağlayarak, halk
 larımız üzerindeki baskıyı kat-
 merleştiriyordu.
 Ermeni ve Kürt halklarının Tür-
 kiye sönürü, talan ve soykırım
 lar düzenine karşı kurtuluş mü-
 cadesine başlamaları işte
 böyle bir döneme rastlanmakta o-
 lup günümüze kadar devam etmek
 tedir.
 Ermeni halkının kökten inhasını
 öngören 1895-96 yıllarında Kı-

zıl Sultan, 11 Abdulhamidin Kürt feodal beyleri ve onların usaklarından kurulan 'Hamidiye Birlikleri' tarafından gerçekleştirilen ve 1915-16 yıllarında Genç-Türkler yönetiminin sahneye konan 20. yüzyılın ilk soykırım trajedisi Ermeni halkına 2 milyon kadar cana mal olurken üzerinde 3000 yıldan uzun bir süre yaşayageldikleri vatanlarını, mallarını, mülklerini ve hatta karı ve kızlarını geride bırakmak zorunda kalan, yüzbinlerce sinin dünyanın çeşitli yörelerine dağılmasına zoraki neden teşkil etti. Genç-Türklerin şovenist yönetimi insanlık dışı bu vahşet planını uygularken, onlarla sınıfsal çıkarları pekişen Kürt feodal çevrelerden büyük çapta destek buldular.

Böylece Türk ırkçı yönetimleri ile Kürt feodal güçler arasında sınıfsal çıkarlar üzerinde kurulan dayanışma günümüze kadar devam etmekte olup işgal altında tutulan batı Ermenistan ve Kuzey Kürdistan'daki halk yığınlarına çeşitli baskıların yapılmasını kolaylaştırmaktadır.

Geride bıraktığınız sene 100. doğum yıldönümü büyük bir şanata ile kutlanırken göklere çıkartılan, kendilerini Marksist-Leninist diye nitelendiren bazı siyasi fraksiyonların dahi anti-faşist demokrat olarak gördükleri Kemal'in ve Kemalistlerin yönetimine geçmeleri ile Koçgiri, Zilan Dersim ve daha bir çok yerde Kürt halkına uyguladıkları kitle kıyımları aslında daha önce Ermeni halkına uygulanıp cezasız kalan soykırım planının bu kez de mazlum Kürt halkına uygulanması ana amacını taşıyordu.

Bu toplu kıyımların diğer bir amacı da bir mucize sonucu sağ kalan Ermenilerin ve Türk dikta törlüğüne karşı başkaldırabilecek, özgürlüğe susan Kürdistan yurtsever kitle potansiyelinin elinine edilmesiydi.

Ne varki, Kemalistlerin ve onların öncülerinin tüm bu insanlık dışı, faşist baskı, soykırımları halklarınızın kıyıldıkça bilenen özgürlük için mücadele istek ve

kararlılığını yok edemedi, edemedi de!

Aynı dönemde sömürgeci güçler Ermeni ve Kürt halklarının haklı davalarını gerek bölge üzerinde gerekse Orta-doğunun diğer halkları üzerinde egemenliklerini ve sömürü alanlarını yayma doğrultusunda adice kullandılar. Halklarınıza boş ümitler verip hayale sürüklemek üzere birçok antlaşmalar imzaladılar. Fakat bunlardan, sömürgeci güçlerin gerçek yüzlerini ortaya koyan LOZAN Antlaşmasından başka hiç biri yürürlüğe konmadı.

TC'nin kuruluşundan günümüze kadar yönetime geçen TC Hükümetleri işgal altında bulundurdıkları Ermenistan ve Kürdistan bölgeleri üzerinde hakimiyetlerini kolaylaştırmak Ermeni ve Kürt milliyetlerine mensup insanların topraklarını terk ederek büyük merkezlere kayıp asimilasyona uğramaları için doguyu her çeşit ekonomik yardımdan mahrum tuttular.

Arkadaşlar, doğu Anadolu insanı yalnızca bir alanda gözardı edilmedi, Askeri alanda işgal altında tutulan Ermenistan ve Kürdistan bölgeleri bugün uluslar arası Emperyalizmin en güçlü askeri üslerinden birine dönüştürülmüştür. Bölgede kol gezen Komando birlikleri halkı en ağır işkencelerden geçirmektedir. Bölgede Ermeni tarihi eserleri Türkiye ve NATO askeri manevralarında hedef olarak kullanılmaktadır.

Halkımızın kanıyla ıslanan ülkenizin bir bölümüne radar ve nükleer silah istasyonları yerleştirilerek Ermeni ve Kürt halklarının bir arada kardeşçe yaşamakta bulundukları diğer bir bölümüne, Sovyet Ermenistanı'na yöneltilmiş bulunmaktadır.

A.B.Devletlerinin "Arka bahçemiz" diye nitelendirdikleri Orta Amerika ülkelerinden Küba ve Nikaraguay'dan sonra bu kez de El-Salvador devrimci halkı tarafından körüklenen devrim ateşi yakın geçmişte Uzak-doğuda başarı ile sonuçlanan Vietnam halkının büyük zaferi ve niha-

yet Orta-doğuda Emperyalizme ve sömürgecilğe karşı giderek gelişen ezilen halkların kurtuluş mücadeleleri, İran'da Şah rejiminin devrilmesi, CENTO zincirinin ortadan kesilmesi ve Afganistan'da oluşan gelişmeler can çekmekte olan uluslararası emperyalizme soğuk terler döktürmektedir.

Emperyalistlerin sömürü alanlarının böylece giderak daralması henüs ellerinde bulundurdıkları sömürge ve yarı sömürge alanlarının önemini arttırmaktadır. Bunun bir sonucu olarak A.B.D. nin önderliğindeki uluslararası emperyalizm söz konusu devletlere, bu arada onun Orta-doğudaki jandarmalığını üstlenen Türkiye Hükümetine, Uluslararası para Fonu, NATO, Dünya Bankası, Ortak Pazar, A.B.D. ve Alman hükümetleri kanalıyla alabildiğine para ve silah yardımı pompalamaktadır.

İşte milyarlarca doları bulan bu yardımlar Türkiye faşist devletinin Ermenistan Kürdistan ve Kıbrıs işgalini ve Türkiye İşçi sınıfı üzerindeki baskısını finansılamaktadır.

Bugün, 18 aydan beri ABD'nin yardımını ile iktidara el koyup kemalist ideolojiyi adım-adım takip eden Türkiye faşist generaller çetesi "Terörizm ile mücadele" maskesi altında ülkoyi kasıp kavururken 100 bine yakın Kürt, Türk, Ermeni ve diğer milliyetlilere mensup yurtsever zindanlarda kapatıp, işkencelerden geçirmekte, binlercesine idam fermanı okumakta ve fakat namuslu halk kitlelerinin gücü önünde sarsılan cunta bu kez de "Terörü büyük ölçüde durdurduk" gibi açıklanmalarda bulunurken ağır bir Ermeni terörizmine vererek bilinçsiz bıraktıran kitlelerin göven duygularını kabartmaya çalışmakta, Ermeni düşmanlığını güncelleştirmek için kendi sınıf ideolojilerine uygun tüm sahte karlıklara başvurmaktadırlar. Bırakalım Lohanlıdan Kabaklı'ya ve suyun akışına göre kürek sallayan Mumculara kadar köşe yazarlarının cunta başlıklı kalemlelerinden çıkıp halkı prova-

kasyona sürükleyici "1920 lerde ne yaptıysak aynısını yapacağız", "İçimizdeki Şeytan, olsa olsa çişimizi içerler gibi sınıflarının edebine has sözlerle verip veritirsinler Ermeni düşmanlığını. Bırakalım Evrenler Ulusular bir yandan Ankara Üniversitesi Siyasal Bilimler fakültesine Ermeni Sorunu adlı bir ders konacağını, diğer taraftanda öyle bir sorun yok olduğunu ileri sürsünler. Bu onların gerçekleri artık nasıl saptırabileceklerini bilme mezliklerinden kaynaklanan acizliklerinden ileri gelmektedir.

Öyleyse kuyrukları sıkışan Türkiye hakim sınıflarının ve onların faşist hükümetinin telaşlanmakta hakları olduğu gibi "Bölücü Kürtler", "Terörist Ermeniler", halk düşmanı Komünistler diye demogoji yaparak halklarımızı birbirine düşürmeye kalkışmasında doğaldır.

Ne varki, tarih bir tekerrürden ibaret değildir. Hakim sınıfların ve onların faşist hükümetlerinin geçmişte tutan mayaları artık tutmayacaktır. Zira gerek Türk ve Kürt halkları gerekse Ermeni halkı Dünya anti-emperyalist cephesindeki şerefli yerlerini tutmuş bulunmaktalar.

Bugün Orta-doğuda devrimci güçler arasında siyasi ilkeler ve uluslararası dayanışma temelleri üzerinde kurulabilecek bir birlik, emperyalizm için en büyük darbe olacaktır.

Bizler, Ermeni halkı ile aynı ağır baskılara tabi olan Kürt ve Türk halklarının mücadelesini savunurken, halklarımızın nihai kurtuluşunun, ancak kitlelerimizin 'Halkların kendi kaderlerini tayin etmesi' ilkesine saygılı kalmak üzere birleşmesiyle mümkün olacağını kuvvetle inanıyoruz.

Kahrolsun faşizm, emperyalizm ve her türlü gericilik. Yaşasın Kürt, Türk ve Ermeni halklarının devrimci mücadeleleri Yaşasın Ezilen halkların enternasyonal dayanışması. Biji Azadi, Binre Kedxwari.

Tek Cephe adına söz alan sayın Doğan Özgüden!

"Dünyadaki genel gelişme ve değişimlere uzun uzun değindikten sonra Orta-doğunun yapısını ve Türkiye'nin emperyalizm açısından önemini belirtti. NATO ve emperyalist diğer kuruluşların Türkiye'ye yaptığı yardımların genel bilançosunu yaptıktan sonra Kürdistan'ın önemine ve stratejik yapısına değindi.

Faşist Askeri Cunta'nın Türkiye ve Türkiye Kürdistanında insan haklarını nasıl çiğnediğini açıkladıktan sonra imza attıkları Uluslararası antlaşmaları nasıl ayaklar altına aldıklarını sergiledi.

Kürt halkının Newroz'unu kutladığını belirten konuşmacı Kürt halkının yaşayan en büyük şairi CIGERXWIN'in aramızda bulunmasının tarihi bir yeri olduğunu belirterek kendisini selamladığını bildirdi.

Gecemize katılan Devrimci İşçi sempatanları mesajlarında! "Türkiye ve Kuzey Kürdistan'da yaşayan halklarımız günümüzde zulmün en katmerlisini yaşamaktadırlar.

İşkencehanelerde direnen devrimcilerle Türkiye ve Kürdistan'da direnen halkların yanında olmak onları maddi ve manevi desteği yapmak biz yurt dışındaki devrimcilerin ve kendine ber insanın deyip halktan yana olan herkesin bir görevi sayılmaktadır. Halklarımızın kurtuluşu tüm anti-faşistlerin birlikte faşizme emperyalizme karşı mücadelesinden geçeceğine inanıyoruz. Belçika'daki Devrimci İşçi sempatanları olarak Newroz bayramınızı kutlar gelecekteki çalışmalarınızda başarılar dileriz" dediler.

GENT Demokratik Halk Kültür Derneği (DHKD) mesajı!

"Değerli dostlar, Demokratik Halk Kültür Derneği Kürdistan halkının sembolik Newroz bayramını içten selamlar. Kürt halkına yapılan zulüm ve baskıya karşı verdiği çetin sa-

vaşlarına dayanışmamızı bildiririz.

Bu yıl yapılan Newroz Bayramı bu rada çok ağır şartlar altında kutlanırken, Türkiye ve Türkiye Kürdistanında faşist cunta'nın Türk ve Kürt halklarına karşı başlattığı zulüm ve baskı karşısında bu gecenin anlamı daha da önem kazanmaktadır.

Kurtuluş savaşı sırasında emperyalizme karşı Türk işçi sınıfı ile beraber verdiği dirsek dirseğe savaşın arkasından, Kemalist düşünce Kürt halkına zulüm ve işkence yapmıştı. Ana dilleri ve kendi öz gelenekleri yasaklanarak yüzbinlerce Kürt vatandaşı katledildi.

Ekim Devrimi'nden önce Rusya da Halklar hapishanesi vardı. 12 Eylül askeri darbesinden sonra Türkiye Cumhuriyeti bir halklar hapishanesine dönüşmüştür.

Kahrolsun Şovenizm.

Kahrolsun emperyalizm ve faşizm.

Kahrolsun emperyalizmin uşakları beşli generaller çetesi.

Yaşasın Türk ve Kürt halkının faşist Cunta'ya karşı mücadeleleri. "

Süryani Gençliği adına söz alan konuşmacı!

"Süryani gençliği olarak geceniz de bulunmaktan kıvançlıyız.

Anacımız kardeş ulus olarak gördüğümüz siz Kürt'leri Newroz'da yalnız bırakmamak, sizlerle dayanışma içinde olduğumuzu göstermektedir.

Bizler yüzyıllar boyu ezilmiş bir millet olarak Kürt kardeşlerimin acısını anlıyor, kendi acımız gibi yüreğimizde duyuyoruz. Asırlar boyunca her iki millet aynı topraklar üzerinde beraber, kardeşçe ve yanyana yaşadılar. Yabancı eller kirli amaçları uğruna bu dostluğu bozdular. Bizlere düşen görev geçmişteki kara sayfaları kapatıp bugüne bakmaktır. Bugün elele verip mücadele verme ve mücadeleleri destekleme zamanıdır.

Bizler her türlü Kemalist ve Emperyalist düşünceye karşı olan mücadelenizi destekliyor, kendi mücadelemiz olarak görüyoruz. Bizler sizleri, barış, özgürlük

ve sevgiye susamış halklarla, yurtsever yada ulusal tüm kurtuluş hareketleriyle birlikte, eski ve yeni türüyle sömürü düzenini, ırk ayırımını, şoven çağrılarını, din bağınazlığını (sofuluğu) ve tüm dünya halklarına yıkım ve acıdan başka bir şey getirmeyen ırkçı düşünceleri yoketme savaşına çağırıyoruz. Nice NEWROZ'ları Kürdistan'da kutlamak ve beraber olmak ümidi ile ilerici selamlar.

P/S MEZOPOTAMYA GURUBU

C I G E R X W Î N

(Ş Ê X M Ū S H E S E N)

Dı sala 1903 ye de lı Hesarê (gundê Kercuşê) hatiye dinê. 1914'de mala wan çûye Amudê. Navê dâ û bavê wî Eysan û Hesen e.

Dê û bavê xwe bî piçûkî hunda kî riye û qederek lı ba xwişka xwe Asiya maye. Dı ye demêde şivanî û rênçberî kîriye.

Bı sala lı gund û bajarên Kurdistanê feqitî kîriye.

Fıkra neteweyî û çînî dı dema feqitiya xwe de standî ye. Çendekî meletî kîriye û devjê berdaye. Pîraniya jiyîna xwe lı Surî der baz kîriye.

Niha lı heyatêye û lı SWÊD bî cîh bûye.

QANAT KURDO (Prof. Kurdê Sovyetistanê)

lı ser jiyîna CIGERXWÎN pîşgotî nê xwedê kurtahî vîsa dibêje!

"Cigerxwîn bî reng û rûyê xweva, bî nivîsarên xweva wek teht û kelemên serê çiyayên Kurdistanê her bilinde! sedan sed sal hatî ne, çûne û bihûrîne, lê ew teht, ew kelem lı ciyê xwedê bî tîk, qaym û berk mane, Cigerxwîn jı lı huner werîya xwedê, lı bîr û bawara xwe da bî qaym serbilind û serefraz maye û lı rîya xwedê her diçe û diçe.

Dı jiyîna Cigerxwîn da lı nav her çar parên Kurdistanêda gelek rojên giran qewmîne, lı jiyîna xelqê Kurddê gelek caran bûye reş-

bayî, bobelîsk, tofan û baran, lê teht û kelemên serê çiyayên kurdistana beşkirî lı ciyê xwedê mane, ne leqiyane. Cigerxwîn jı mîna van teht û keleman lı ser bîr û bawara xwedê bî qaym, berk rastwestaye, jı ciyê xwe çep û rast ne leqiyaye, ne hejiyaye, rast-rast lı rîya xwedê ber bî merem û helbesta xwe diçe û wê here. Ew bûye dengbêj û borîjenê serbestî û azadkirina neteweyê Kurd"

Eserê wî (ê ku hatîne çapkirin)

A- Diwanên wî

1. Prîsk û pêtî (diwana 1 em)
2. Sewra Azadî (" 2 ")
3. Kîme Ez (" 3 ")
4. Ronak (" 4 ")
5. Zend-Avîsta (" 5 ")
6. Diwana Şeş'a (dı çapê de ye)
7. Diwana heft'a (dı çapê de ye)
8. Mîdya û Salar
9. Gotinên Pêşîya

B- Dirok

1. 4 cilt Tarîxa Kurdistan (natiye çapkirin)
2. 3 cilt Tarîxa jîna wî (natiye çapkirin)
3. Wergerandî jı Minorskî (natiye çapkirin)
4. Wergerandî Tarîxa Mahabadê (natiye çapkirin)
5. Wergerandî jı Halfîn (natiye çapkirin)
6. Kuştina xortekî îranî lı Berlinê (natiye çapkirin)
7. Tarîxa şorîşa Kurdên îraqê (natiye çapkirin)

C- ÇIROK

1. Cîm û Gulperî (hatiye çapkirin)
2. Reşoyê Darê (" ")
3. Hesenê Mûsa (nec hatiye çapkirin)
4. Sofêrê Qanyona Sor (Ne hatiye çapkirin)

D-FOLKLOR (Zargotin)

1. 3 Cilt Folklorê Kurdî (Ne hatiye çapkirin)

E-GRAMER û FERHENG

1. Gramera Kurdî (hatiye çapkirin)
2. Gotinên Pêşîya (" ")
3. 2 cilt Ferhenga Kurdî "
4. Prîskên Hêvî û Daxwaziye Bîr yar
5. Hozan û Navdarên Kurd

F-REKNE 1. Rekne lı ser Mem û Zîn
2. Lı ser Diwana Melayê Cizirî.

KÎ HILGIRÎ VÎ BARÊ MÎN

Qet nerm diki dilê neyar
 Ev gazi û hawarê min ?
 Pistxûze, barê min giran
 Kî hilgiri vî barê min ?
 Her roj û her êvar û şev
 Hawar û nalîn tî jî dev
 Guh nadine dengê me tev
 Heval û hem cînarê min
 Kurdên nezan û rê nenas
 Jar û reben, birçî û xwas
 Petrol di bin de, bî kiras
 Nabênî xweş vî karê min
 Bi dest neyar top û tiveng
 Bi dar dixwazim herme ceng
 Hawar dikim, qêrîn û deng
 Sikestîye ev darê min
 Gazi dikim kurdên xewar
 Rabin jî xew carek şiyar
 Hawîr li dijmin bidne dar
 Tev gundî û bajarê min
 Dijmin ku em derxin bi zor
 Avên çeman em bibne jor
 Zaz û Hekar û Bext û Lor
 Pir xweş bikin vî warê min
 Avabikin xan û sera
 Em tede rûnin wek bira
 Da xurt bikin zêr û pera
 Vî bingehê diwarê min
 Rûnin li nav bax û çema
 Naz û ciwanîk bîna sena
 Hezar xweş bi wan dema
 Pir xweş dibin êvarê min
 Şahî bikin em roj û şev
 Maçan jî lêyan bidne hev
 Nû xweş dibî rewşa me tev
 Ciwan dibin damarê min
 Da bel bibin boybûn û gul
 Carek nemênin kul di dil
 Gul bidne yarê mil bi mil
 Dil xweş bibî pê yarê min
 Daxwaz çîye jî serxwebûn ?
 Petrol û hatin û hebûn
 Bi dest me bin hatin û çûn
 Pir xweş dibin bazarê min
 Nû xweş dibin dax û birîn
 Serbest û serbilind dijîn
 Îdî ciger nabî bi xwîn
 Ta ko dijîn, yekcarê min

CIGERXWÎN

(RONAK DÎWANA 4'A)

KURDISTAN

Bilinde bejn û bala te
 Li ser taca te ezmane
 Kitanek reng sipî daye
 Serê zozan û Sîpane
 Li jorê kani û cobar
 Wekû hêstir dibarin xweş
 Li jêrê te dibênim ez
 Bihişt û bax û bistane
 Kirasek etlesîn kaske
 Bi rengê rojê nexşîne
 Li bejna te dibênim xweş
 Bi surme şal û mîtane
 Çi reng şêrîne yara min
 Sepal û nazik û şoxe
 Ferat û Dicle û Xabûr
 Bi ser bejnê de berdane
 Ji xwîna min tu lîv sorî
 Ji bîna min gula corî
 Tenê min bazinê zenden
 Te zencîrin di linga ne
 Evîna te kirim seyda
 Birîndar û perîşanin
 Ji wan lêvên şîrîn maçek
 Ji derdê dil re dermane
 Birîndarim bi topên
 Awirên çavên belek îro
 Were dilber ku destên te
 Ji êşa min re Luqmane
 Bi pîrî ez dixwazim ko
 Bibim zava tu çidbêjî
 Ne xewne ko dibêjim ez
 Ne sawîr û ne gomane
 Tu nabênî di govenda
 Me da her kes diçî û tî
 Li hawîr şahî û cejne
 Sema û ger û dîla ne
 Qelen xwîna mine çibkim ?
 Diyê ko ez bidim carek
 Meger can û ciger deynin
 Di vî rê de, çî erzane
 Çi zanin rûneta vî şeng
 Ê şoxê begler û paşa
 Bi qurbana tehim cana
 Hezar mîr û beg û xana
 Ezim ku te jî destê
 Dijminan derxim bi mêranî
 Li ser singa te serbest bin
 Biparêzim te merda ne
 Meger dîr û rese rêçik
 Li hawîr dijminên xwînêj
 Meke bawer bi tîrsin ez
 Ji sehpa û jî zindanê
 Serî min daniye vî rê
 Divên bighêne armancê
 Mebêje ko gelek fersend
 Ji destên xo we berdane
 Dixwazim tîrs û sawîr û
 Fen û xapan jî xwe dîrxin

Bizane ev qerêja kurd
 Ne ya çend mah û sala ne
 Heçî çuyî mede pey wî
 Ji min gazin meke nazik
 Metirse hê ji bona me
 Demên xurt û mezin nane
 Hezar salin nişî bûye
 Qerêj hê nû ji xew rabûn
 Dixwazin wî bişon carek
 Me rêber pîre-rêzane
 Çeka min zor û zanîne
 Bi bir û bawer û daxwaz
 Bi tûjawir dinêrin ez
 Li kevneşar û eywane
 Siwêstra Rojhilatî xweş
 Bi şîrani û nazdarî
 Ji cobarên te ev hindam
 Bicarek tene avdane
 Mebêje: paşdemayin Kurd
 Kurên Kesra serî hildan
 Li ser şax û çîyan lawan
 Derefşa Kawe hilda ne

CIGERXWÎN
 (Ronak Diwana 4'a)

JEHR TÊKEVE VÊ JÎNÊ

Ger ku em
 Her roj bi tesadufî bijîn
 Bê kuştin li bin lingan
 Bi sedan, bi hezaran
 Ger en birçî bin
 Tazî bin
 Bê cî bin
 Uger ku em
 Li kargehan
 Li nav erdan
 Uçî girtigehan de
 Ben kuştin
 Her roj bê hejnar
 Me ev jîn navê
 Jehr tekeve vê jînê

FIRAT CEWERÎ

HERÎN

Herin, herin !
 Zaka vegerin
 Destên xwe ji min bikişînin
 Ji min bigerin
 Herin !..

Min ev bexçe
 Ne ji bo we gul tê de çandine
 Min ev malok
 Ne ji bo we lêkirine
 Min ev rê û borî

Ne ji bo we raxistine
 Diya min
 Ne ji bo we ez anî me dinê
 Ev daristan
 Ev gol û çem ji
 Ne yên we ne
 Lê hun çî sekinî ne ?
 Herin !..

FIRAT CEWERÎ

Ş Î V A N Ê A X A

Li gundekî ji yê Kurdistanê, axakî
 xwedî milk, keriyê mih û bizinan,
 xwedî xûlan hebû. Pirraniya wan
 gundan li dorê yên wî bûn. Weke
 xwedî mal û nav bû weha ji zalim
 û xedar bû.
 Axê her sal şivanekî ji bona pezê
 xwe digirt. Lê girtina wî û şertên
 wî ne wek yên her kesî bûn. Li Kur
 distanê xwedî pez, şivanê xwe yan
 bi salan yan ji bi heyvan di hem-
 berê bûhaki de digrin. Bi gotinekî
 din kirê dîkin. Şivan weke merive-
 kî ji malê tê dîtin. Heta roja da-
 wî, xwediyê pezê ku di ber de ye
 "axa" bi nav dîke. Yanî ji hûrne
 ta wan ne bi navê neriv bangî wan
 dîkin. Heçî axa yê gund e, ku şivan
 ê me niha li cem e, şivanan bi awa
 kî din kirê dîke.
 Her sal, şivanê ku girtî ye ser-
 xwahr bi rîya mala xwe dikeve. Axa
 ji şivanekî xwe nû digirê. Lê wek
 li jor hatî gotin ne bi şertên
 wek hemî kes î.
 Dîsa axê, bazara xwe bi şivanê nûh
 re kir. Şiyên ji şertên axê qebul
 kirin, û çû ber pezê xwe.
 Şertên axê ev bûn ; her roja ku
 şivên here ber pêz, wê nanekî û pî
 vazekê bi xwe re bê. Xarîna wî a
 rojê ew nan û ew pîvaz e. Saleke
 temân ew ji xeynî nan û pîvazê na
 xwê. Eger rojekê, vê levhatinê xera
 bike û tistekî din bixwê, wê sale
 kê şivantiyê belaş ji axê bike.
 Lê şivan ev tist nekir û levhatin
 a xwe bire serî.
 Di roja dawîya salê de axa, çend
 xûlan û şivan li nava guhorekê
 nêzikî gund gihabûne hev.
 Axê ji şivên re got:
 "Birazî de rabe. Ji bîr ne ke ku
 ez li ser soza xwe me. Her mih û
 bizina ku te qulibande aliyê din

ya te ye.

Şivan rabû ser xwe û ber bi pêz çû.

Diwarê ku li wir bû bû bela gelek şivanan ku bi salan şivanti kirîne û ev salan wan hemî belaş ji vî axa yî re çûwine.

Bilindayiya diwêr 160 cm. ye ji xwe şivan 175 cm. bû.

Pez anîn ber diwêr û bizinek dan destên şivên wî rahistîyê ku di ser diwêr re bavêjê rexê din lê nemaze ku hineta wî ne bes bû. Xwe li yek düy yêkê qewimand. Di dawîya dawî de, berxê kî pîrnîsî, nexweş û lawaz anîn jê re. Ji xwe giraniya wî berxî wek sê çar seri pîvaz bû. Ji nav wî kerîyê pêz, şivanê me bes ew berxik avêt piştê diwêr. Li gora lihevhatinê jî ew ber di bû ya şivên. Paş ku ev lihevhatin û qewlê şivên qedîya her kes ber bi mala xwe de çû. Şivanê me jî her kes xatirê xwe xwest û çû ser rîya xwe.

Di rê de berxika wî li pêş, serê wî tewayî, hêdî hêdî mitalên nanê xwe yê salê dikê. Ew dê çawa kê. Ne nan e, ne girar e. Şivan ê me bi van mitalan giha nivê rîya xwe. Ta ku liqasî nerive kî gavan hat, Paş silavê li ba hev runiştin û mawekî bi hev re a xiftin. Di dawî de peyv hat ser mesela şivên û axê. Şivên hem ci gara xwe dikêşand û hem digot: Ev bi salan ez şivantiyê dikim. Her sala çuyî min diravên xwe werdigirtin û diçûn nav malîyên xwe. Lê çi mixabe ye ku yê salê min levhatinek bi axa kî re kir.

Ku ti bê aqilî jî vê nestir tû ne ye. Gavanê me jê pîrsî: Xêre, çina vê salê te bêaqilî kirîye?

Şivan jê re got:

-Bahwer ke li gundê ku min şivan tî lê fikir axa kî jî hazîra ne çetir heye. Ez Şivanê wî bûn. Lev hatina me jî ey bû. Min dê sale kê şivantiya wî bikirane û di vê salê de, ji xeynî nan û pîvaza hişk ne dixwar. Roja qewlê me qedîya, jî nav kerîyê pêz min çî di ser diwêr de biqûlibandana dibû ya min. Lê wek ku tu jî dibînê, ev berxika gurî jî min hatîye ku di ser diwêr re bayejin rexê din. Ni ha jî weha rû û ta-

zî nam.

Paş ku şivên gotinên xwe qedand, gaven jê re got:

-Eger tu niha yegerê û dîsa bi vî awayî şivantiyê bikê ew dê bêje baş e?

-Bahwer ke ez deh salan bêjim baş e, ew na bêjê na. Ma kî naxwazê ku şivanên belaş bigrê?

Gavên jê re got:

-Di naxwe dîsa here û şivantiya wî salek din jî bike. Lê vê çarê nan û pîvaza xwe bi vî awayî bi-xwe, dema te pîvaz şikand di nav bera pelên pîvazê de li ser her pelî pelikên pîrr zirav hene. Wan pelikên zirav bavêje û yê din bi xwe. Goman dikim ku di dawîya salê de axa yê me dê poşman bibê. Şivanê me, jî bo heyfa xwe ji axê hilênê, dîsa vegera ber bi gundê axê.

Bi êynî sozê şivantiya axê erê kir.

Salêke sihê, şîreta wî gavanê ku liqasî bû bû jî bîr nekir. Nan û pîvaza xwe bi xwe dixwar, lê ew pelikên zirav di pîvazê de derdixistin û diavêtin.

Roja dawî, dîsa xûlanan pezê gewr anîn ber diwêr û şivanê me xwe li wan şidand. Yek bi yek avêtin piştê diwêr. Di dawî de ew berxika sala çuyî di ser diwêr de avêtî bû bi xera xwe ji axê re hişt û yên din dan ber xwe.

Dena dîsa ku giha gaven, di rîya xwe de, çend mih û bişîn dane wî jî û dîsa ber bi gundê ku jê ha tîbû.

Edî jî wê rojê û paş de şivan bû şivanê xwe. Axaxê me jî na bê peş û hew şivan jî xwe re girtin. Lê mal û mîlkê axê dîsa wek yê xelîfê Osmanîyan zêde bû.

D E R W Ê S F E R H O

DENG RABÛ SER ÇÎYAN KET
Dîsa dirîjînin xwînê
Lî welatê dilbîrînan
Dîsa ew hewar û axî rabû
Lî ber ezmanan sekinî

Ew dijminên hov in hatin
Dane ber piyan
Can û cananên gulîstan
Pelîxandîn hevî
Hê nûh şîn dibû paş salan

Lî ser singên dayîkan,
 Şîr di devên nazîk diherikê
 Mendalên sêwî ne ew
 Hê di destpêka jînê de dil.

Ji cihekî lorî bilind dibê
 Hember hovan,
 Ji yê din hewar û axîn
 Û xîstêna xenceran bî kîn
 Ji kembera azadîxwazan
 Bî qêrîn kal gazî dikin
 Bî nalîn bûk dilîliyênim
 Lê bi daxel û bê xenê

DERWÊS F E R H O

T Î R Ê J Î K

Êş nema ku ni ne kêşand
 Tu jî vê zanî
 Reva ni jî ji bonî te bu
 Ma wê çî bi ni bi hatina ku bi na na
 Mirin jî xwe li ber me bu
 Enê bî hevre bana ku mayîn hebana
 Nanek wê besî ne ba na li serê avekê
 Kevrwan wê di ber ne de bi buhurana
 Leyîstikê xwe nivrê histî
 Wê qîr bi dana gayê xwe cohtarî
 Li devê gelîkî li serê çiyakî
 Wê destê ne bi gihana hey
 Wekê şaxê mewe dirêj dirêj bi bana
 Serê ne wê bi gihana ezmana
 Ser dengê bilûrekî emê bi civana
 Menê li dora tabburvankî govend bi girtana
 Çevê dayîkê xwe paqij bi kirana
 Keziyê keçikê xwe jî nuve bi hunana
 Me kavîlik ne di hist li gund û bajara
 Lê wê hê en dîsa li cihê xwene
 T u jî wî ne dibbînî
 Weke narê tavîzî
 Li hêviya tîrêjîke tavîkêne
 De ne benî xwe....

HÎNKAR T O R Î

L Î B A T O V
 Di liba toyê genin de
 Unîdwari zîl da
 Ew liba ku ketibû kezêba axa reş
 Tenê û biyan bû
 Mina girtiyek bê nefer
 Di zîndanê
 Di liba toyî de unîdwari zîl da
 Heşîn bû tîr, ronak..ronak
 Heşîn bû birûbawerî, pêti..pêti
 Û şuşt dilê axê,
 Dî singê de bişkîfî
 Ne gurre gurra esnên
 Ne hêrs û borîna brûskan

Û ne jî dasa bagerên dîn û har
 Naçar

nan.
 Ne karîn hilkin, rakîşîn
 Ji kezêba axê liba zîl dayî
 -Heşîn...

heşîn
 nefer bîhnok-
 Ne karîn birizînin, di niyînê de
 Tove unîdwari, çûsk...çûsk.

R O J E N BARNAS
 (Li Bandeva Spêde)

Uluslararası işçi sınıfının birlik dayanışma ve mücadele günü olan 1 Mayıs uzun süren kanlı ve çetin bir mücadele tarihinin eseridir.

Eskiden işçiler bugünkü haklarından yoksundular. Hiç bir sosyal güvenceleri yoktu. Enek gücünü ölmek pahasına burjuvaziye ve sömürgecilere satıyordu. Uzun ve çok yorucu olan çalışma saatları çoğu kere kadın ve çocuklar için de aynı idi.

Yalnız bu amansız sömürü nekaat nizamı böyle gitmezdi. 16 saat çalıştırılan ve her şeyin yaratıcısı olan işçi sınıfı gücünü birleştirmeden hiç bir şey kazanamayacağını anlayana kadar ezildi ve sömürüldü.

Burjuvazinin varoluşu ile karşıtı olan işçi sınıfı da doğdu. Burjuvazi ile işçi sınıfı arasında bir sınıf savaşını başladı. Enek-Sernaye kavgası olan bu mücadele uzlaşmaz iki zıt geliyordu.

İşçi sınıfı emeğinin değerini almak için sınıf bilincine ve örgütlenmeye ihtiyaç duyuyordu. Tarihi bir dönem alan bu mücadeleye binlerce şehit verdi. İşçi sınıfının kitle hareketleri ilk defa sanayi devrimini yapan İngiltere'de doğarak Avrupa'nın çeşitli ülkelerinde görüldü. Belli demokratik ve ekonomik hakların alınması için mücadele ile başlayan işçi sınıfı hareketi günden güne gelişti, büyüdü ve boyutlandı. Tarihi 1871 Paris Komünü olarak geçen proleteryanın şanlı mücadelesi ile siyasi iktidarı ele alabileceği gerçeği kanıtlandı. Ve ilk defa işçi sınıfının bir devleti doğdu. Yeterli örgütsel yapıya sınıf bilincine, plan ve programa sahip olmayan "Paris Komünü" burjuvazi tarafından kanlı bir şekilde dağıtıldı.

1 Mayıs 1886 yılında Amerika'nın Şikago kentinde işçi sınıfı daha az bir çalışma süreci için kitleler halinde greve gitti. Burjuvazi işçi sınıfının

bu istemine son derece öfkeli saldırdı. Binlercesi tutuklandı, yüzlercesi öldürüldü ve bir çok lideri asıldı. Fakat her şeye rağmen 8 saatlik iş süresi kabul edildi.

1889 yılının 14-21 Temmuz tarihleri arasında yine Paris'te toplanan Enternasyonal Sosyalist İşçi Kongresi; 1 Mayıs'ın her yıl uluslararası işçi sınıfı bayramı ve birlik, dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanmasını kararlaştırdı.

Dünya işçi sınıfının bir zafere olan 1 Mayıs savaşının bir sonucudur. 8 saatlik iş süresinin Amerika'da kabul edilmesi üzerine tüm Avrupa ülkeleri ve dünya işçileri bu hakkı almak için burjuvazilerine savaş açtılar.

1850 lerde Çarlık Rusyasında ihtilalci yoldan gelişen işçi sınıfı hareketi 1917 büyük Ekim devrimini ile tarihte yeni bir dönem olan Proleter Devrimler Çağı ve Ulusal Kurtuluş Hareketleri Çağını açtı.

Türkiye'de işçi sınıfının oluşumu ile mücadelesi de başladı. Çeşitli işçi sınıfı hareketleri görülür. Kürdistan'da bu oluşum ve hareket daha sonralara tekabül eder.

Türkiye'de sömürgeci burjuvazi hiç bir zaman 1 Mayıs'ın işçi sınıfının uluslararası dayanışma ve mücadele günü olarak kutlanmasına izin vermemiştir. O nu gerçek anlamından saptırarak kitleleri, işçileri, öğrencileri tüm halkları aldatmaya çalışmıştır.

1 Mayıs 1910, 1911, 1920, 1921, 1922, 1923, 1924 1 Mayıs'larında çeşitli gösteriler ve kıpırdanmalar, istenler yapıldı.

1 Mayıs 1925 te Türkiye burjuvazisi iktidarını sağlamlaştırmak için Türkiye Kürdistanı'ndaki Şeyh Said hareketini bahane ederek, Türkiye Kürdistanı'nda ve Batı Anadolu'da, özenli işçi merkezlerinde İstiklâl mahkemeleri kurarak, Türkiye'de tan bir terör havası estirdi. Kürt halkı katliandan geçirildi. Ve burjuva

zi 1 Mayıs'ın "Bahar Bayramı" olarak kutlanmasına karar verdiler. Enrindeki orduyu, polisi, gizli ajanlarını alarına kaldı-
rarak olağan üstü durum ilan etmeye başladı.

1 Mayıs 1938 de Adana'da bir gurup işçi 1 Mayıs'a sahip çık-
mak istedi.

1952 de kurulan Amerikancı Türk-İş 24 Temmuz'u İşçi bayra-
mı diye kutlayacağını ihaneti ni belgeledi.

1 Mayıs 1976 da Türkiye'de ge-
rici ve faşist partilerin koa-
lisyonu MC hükümeti döneminde
İstanbul'da çok görkemli ve yı-
ğinsal bir şekilde mevcut ya-
sak kırılarak kutlandı.

1 Mayıs 1977 de yine MC koalis-
yonu vardır. Türkiye İşçi sını-
fı ve demokratik kitle örgütle-
ri DİSK'in öncülüğünde 1 Mayıs
ı İstanbul'da Taksim keydanın
da kutlamaya gelmiştir. Inter-
continentan oteline yerleşmiş
Kontr-gerilla, MIT ve diğer giz-
li mihraklar, nitingin son anla-
rına doğru kitlenin üzerine a-
teş açarak 36 yurtsever insanı
öldürdüler. Taksim alanını ka-
na boyadılar.

1 Mayıs 1978 de Ecevit ağır-
lıklı hükümet yönetmektedir.
Yine DİSK'in öncülüğünde beş
yüzbinden fazla bir kitle yine
Taksim alanında kutlanmıştır.
Burjuvazinin tüm yalan ve pro-
pağandalarına rağmen 1 Mayıs
1978 olaysız sona ermiştir.

1 Mayıs 1979 Yine Ecevit İkti-
dardadır ve Maraş kanlı olay-
larından sonra ülkede sıkıyö-
netim ilan edilmiştir. Sıkıyö-
netim ilan edilen 19 vilayet-
ten 16 sı Türkiye Kürdistanı'n
dadır. 1 Mayıs'ın kutlanması
yasak edilmiştir. DİSK yönetici-
leri göz altına alınmış ve so-
kağa çıkma yasağı konulmuştur.
Sıkıyönetim ilan edilmeyen ba-
zı vilayetlerde kitleler ha-
linde 1 Mayıs kutlanmış ve
Türkiye Kürdistan'ında sıkıyö-
netim yasağı olmayan Bitlis i-
linde çeşitli demokratik kitle
örgütleri ve sendikalar birlik
te kutlanmışlardır.

Bugün yüzbinlerce işçi ve emekçi
nin her türlü ekonomik, sosyal ve
siyasal hakları ellerinden alına-
rak gasp edilip belli bir azınlı-
ğa peşkeş çekilmektedir.

DİSK kapatılmış, binlercesi tutuk-
lanarak mallarına el konulmuş yö-
neticileri idam talebiyle yargı-
lanmaktadır. Grev yasağı konul-
muş, süngü zoru ile işçilere işba-
şı yaptırılmıştır.

Faşist Askeri Cunta İşçi sınıfına
savaş açmıştır.

2 yıla yaklaşan cunta uygulanala-
rıyla işçi sınıfı ve onun müttefi-
ki köylülük yoksullaşmış, satın al-
ma gücü düşmüş açlıkla karşı kar-
şıya bırakılmıştır.

Dünyada eşine ender rastlanır bir
devlet terörü yaratılmış baskılar
ışkence ve idamlar günlük olağan
şeyler olarak kabul edilip, devle-
tin resmi ideolojisi olmuştur.

12 Eylül faşist rejimi Orta-doğu
da sarsılan emperyalizmin çıkar-
larını yeniden tesis etmek için
NATO desteğiyle işbaşına getiril-
di.

Faşist darbeler hiç bir ülkede
tarihin ileriye doğru dönen çark-
larının dönüşünü durduramamışlar-
dır.

İşçi sınıfına 1 Mayıs'ı yasaklayan-
lar, tankları, topları, silahları ve
her türlü güçleriyle işçi sınıfı
üzerine yürüyenler birgün namlular
rın kendilerine yöneldiklerini
mutlaka ve mutlaka görecektir.
İşçi sınıfının balyoz yumruğu bir
gün mutlaka yüzünüze patlayacak-
tır.

1 Mayıs uluslararası işçi sınıfı
nın birlik dayanışma ve mücadele
günü olarak mutlaka Türkiye'de ve
Kürdistan'da özgürce, tanksızca,
topsuzca ve kardeşçe kutlanacak-
tır.

Faşist askeri cuntanın yıkılıp,
defolup gitmesi, Türkiye Demokrasi
güçleriyle, Kürdistan'lı ulusal de-
mokratik güçlerin yapacağı eylem
ve güçbirliğinin mücadelesinden
geçer.

Kahrolsun faşist askeri cunta.
Kahrolsun emperyalizm, faşizm ve
sömürgecilik.

Yaşasın uluslararası işçi sınıfı
nın birlik dayanışma ve mücadelesi

İnsanlığın tarihi doğa ile mücadelesi ve kavgası varoluşu ile başlar.

Azgın ve çok güçlü olan doğaya karşı, vahşi hayvanlara karşı sosyal bir varlık olan insanoğlu yalnız baş edemezdi. Gücünü, emeğini, düşüncesini birleştirmek zorundaydı.

İş aletleri yaparak doğaya karşı savaşta başarı ve zaferler elde etti.

İlk toplumsal üretim biçimi bu şekilde doğdu. İlk komünal üretim tarzı insanlarla başlar, milattan 5 bin yıl öncesine kadar sürer. İlk Komünal toplum pek çok aşamalardan geçmiştir.

1. Gens düzeni öncesi dönem, insanın meydana gelmesinden yani

2 milyon yıl öncesinden milattan 40 bin yıl öncesine kadar sürer.

2. Anaerkillik dönemi (Anaerkillik gens topluluğu), Ataerkillik dönemi (Ataerkillik gens topluluğu)

3. Köy komünü dönemi.

İlk insanlar yiyecek toplar, av çıkar ve balık tutarlardı, yemiş ve meyvalarla, köklerle, küçük hayvan ve balıklarla beslenirdi. İlk insanın tabiatla mücadelesinde de kullandığı ilkel iş aletleri yetersizdi. İlk insanlar yaşama nesnelerini tek başına sağlayabilecek durumda değildi.

İnsanlar hayatta kalabilmek için guruplar halinde bir araya gelerek, birlikte kendilerini vahşi hayvanlardan korumak ve gerekli ihtiyaç maddelerini birlikte sağlamak zorundaydılar.

Taş balta ve mızrağın keşfiyle av metotları gelişti. Aletleri beraber yapar, beraber av gider ürettiklerini yani avladıklarını beraber paylaşırlardı. İnsan sürekli olarak tabiat nesnelerindeki bilinmeyen yeni özellikleri keşfetti. İlk insanlar el hareketleri ve miniklerle anlaşılırlardı. Sonra tek heceli insan dili oluştu, gelişti. Bu durum üretici güçlerin gelişmesine büyük katkıda bulundu.

Ağaç kovuklarında ve mağaralarda

yaşayan ilk insanlar sürtme ile ateş yakma bulgusuyla biraz daha rahatladı. Ateş yakarak ısınmaya ve ateşten yararlanmaya başladılar. Kendilerine konut yapmaya başladılar. Pişmiş yemekler yaparak insan zihninin gelişmesini hızlandırdı. Ateş sayesinde üretim aletlerinde geliştirip mükemmelleştirdiler. İş aletleri farklılık kazandı.

Ok ve yayın icadı üretici güçlerin gelişmesinde yeni bir dönem açtı. Daha çok av yapıldı. Vahşi hayvanlar yakalayıp yakalayıp evcilleştirmeye başladılar. Toprağın işlenmesine geçtiler. Buğday, pirinç, mısır, soğan, lahana, keten, pamuk elde etmeye çalıştılar. İlk evcilleşen hayvan köpek oldu. Ve insanlara avda eşlik etti. Daha sonraları domuz, keçi ve sığır ve daha sonraları at ehlileştirildi. Hayvan gücüyle toprağı sürmeye başladılar.

Konutlarını geliştirdiler, elbise (deriden) bollaştı. İlk taşıtlar: çeki, kızak, kayak ve tekerlek (taş ve tahtadan) icat edildi. Üretim aletlerinin gelişimiyle emek çeşitlendi, kollektif güç üretici güç oldu. Daha sonraları ateşten yararlanarak maden buldular, onu eritip işlemeye ve ondan iş aletleri yapmayı öğrendiler.

İlk önce bakırdan iş aletleri yapıldı, sonraları bronz ve sonraları demir kullanmaya başlandı. Taş devri, Bronz devri ve Demir devri bir birini izledi.

İlk insan kaba ve kahredici bir varlık mücadelesi vermekteydi. Üretici güçlerin düşük gelişme seviyesi sonucu ilk insanların yaşama düzeyi açlığın eşikindedi. Ölüm oranı çok yüksekti.

İlk insanın bütün hayatı varlığını sürdürecektir. Tenel şartları sağlamakla doluydu. İşte ilk insanları toplumsal bir kollektif olarak bir araya getiren şey emektir. Tek başına yaşamak ve

tek başına çalışmaya ihtiyaç maddelerini tedarik etmeye olanak yoktu.

S Ü R Ü : İlk insanlar sürü halinde yaşadılar. Hayvan sürüsüyle toplumsal emek bağları olması ile ayrıldılar.

Sürü; belli bir bölgede yaşayan insanların oldukça küçük bir grubundan oluşurdu. Toprak onların temel üretim aracıydı. Toprakta ortaklaşa yarılanırlardı. Sürüler arasındaki bağ sürekli değildi. Birbirinden uzak yerlerde karşılıklı ilişkiler geçmeden yaşarlardı. Sürüde cinsel ilişkiler kuralıydı.

Toplumsal ilişkilerin bu biçimi üretici güçlerin gelişmesiyle ve üretimin artmasıyla zamanını doldurmaya başladı. Sürü toplumsal bir oluşum olarak sağlam değildi. Sık sık yeni guruplara ayrılır, ayrılan yeni guruplar yeni sürüler oluştururdu. Böylece toplumsal ilişkilerin daha gelişkin ve daha sık biçimine **GENS** düzenine geçildi.

G E N S D Ü Z E N İ :

(Anaerkillik ve Ataerkillik)
Gens düzeninde toplumun temel hücresi gens'tir. Gens birbirine kan bağı ile bağlı olan insan guruplarını bir araya getirir. Gensler kabileleri meydana getirdiler. Her kabile bir kaç gensten oluşurdu. Kabileler olarak birleşmeye rağmen gens, gens ailesi, gens ortaklığı ekonomik temel birim olarak kaldı. Gens düzeninde cinsel ilişkilere önemli sınırlamalar getirmiştir. Gens üyeleri birbirleriyle evlenmezler kardeş sayılırdı. Ayrı genslerin üyeleri birbirleriyle evlenebilirlerdi. Bu arada bir gens ten bir erkek diğer gensten bütün kadınlarla cinsel ilişki kurabilirdi.

Gens ortaklığının ilk biçimi ana tarafından kanbağlarıyla birbirlerine bağlı bütün kişilerin topluluğu olan anaerkill genstir. Her gensin dışı bir atası vardır. Gens düzeninin bu biçimine anaerkillik denir. Gens düzeninin bir sonraki gelişme aşamasında gens, baba tarafından kan bağıyla birbirine bağlı insan guruplaşması

haline geldi. Gens topluluğunda hakimiyet erkeğe geçti. Anaerkillik yerine ataerkillik aldı.

Kadının anaerkillik dönemindeki durumu herşeyden önce o zamanın ekonomik hayatındaki belirleyici rolüyle açıklanır. Üretici güçler az gelişmişti, av azdı, temel ihtiyaç maddeleri, tarla işleri ile uğraşan kadınlar tarafından sağlanırdı. Yiyecekleri toplar ve muhafaza ederdi.

Üretici güçlerin gelişmesiyle birlikte erkeğin ekonomik hayattaki rolü arttı. Erkeklerin uğraşı olan vahşi hayvanların ehlileştirilmesi göçebeleştirici hayvan terbiyesi gens topluluğu ekonomisinde giderek önem kazandı. Toprağın sabanla işlenmesine geçiş kadınlara düşen uğraşların önemini giderek ikinci dereceye düşürdü. Ailedeki hakimiyet yavaş yavaş erkeğe geçti. Kadınlara ev ekonomisi kaldı.

Üretilen her şey bütün kolektifin malı oluyor ve onun kararıyla kullanılıyordu. Toprak, mevcut ürünler, kayıklar, evler, depolar aletler ve diğer kolektif üretim araçları ortak mülkiyete dahildi. İlkel toplumda av, tarla ziraatı, hayvan terbiyesi, balık avı, iş aletlerinin ve mutfak aletlerinin yapımı vs. kapsalan geniş bir ekonomi oluştu. Fakat henüs topluluk üyeleri arasında kesin ve kalıcı bir işbölümü yoktu. Cinsiyet ve yaşa göre işbölümü vardı. Çocuklar ve kadınlar zor işlere koşulmazdı. Çalışabilen her erkek nöbetleşe çeşitli işleri yapardı. Herkes topluluğun bütünsel irade sine uyardı.

İlkel komünal üretim tarzında ekonomi kendine yeterliydi, doğal bir karaktere sahipti. Her topluluk kendi ürettiğiyle yaşıyordu. Ürünler tüketim için üretiliyordu. İlkel toplumda egemen olan tek dağılım biçimi eşit dağılımdı. İlkel toplumda sınıflara bölünme yoktu.

İlkel toplumun temel ekonomik kanunu, komünün ve onun her üyesinin hayatının korunması için gerekli yaşama nesnelerinin hep birlikte ortaklaşa sağlanmasının zorunlu olması ile belirlenir. Kaynak: (Ekonomi Politikinin temelleri)

Zarf (rengpîşe) ve Bağlaç'lar (girêk)

- Rengpîşe (zarflar): Kürtçe'de 1- Yer zarflari (rengpîşeyên cihkî)
 2- Zaman zarflari(" demkî)
 3- Miktar " (" çiqasî)
 4- Durum ve " (" awakî û mukayese qîyasî)
 5- Olumluluk ve şûphe zarflari(" gomanî, erînî û bahwerî)
 6- Ve cümlelerin yapısı, zaman, ve duruma göre kullanılan diğer bazı zarflar mevcuttur.

1- Rengpîşeyên Cihkî (yer zarflari)

Li dereke din : başka bir yerde
 Di dera xerabe de : bozuk olan yerde
 Li vir : burada, ji vir : buradan, li ber ... :önünde
 Li jêr û jor ; ~~alt ve üstte~~, Nêzikê mal î: Eve yakinsin
 Dûrî gund im : Köye uzaktayım

2-Rengpîşeyên demkî (zaman zarflari)

Hînga : o zaman
 Berî her tiştî : her şeyden önce, îro : bu gün
 Di demeke nêzik de . ~~Yakîn vîl~~ zamanda, zûka, bilez : çabuk
 Ji hînga ve : o zamandan bu yana, Dewrana berê : eskî zaman
 Tucar : asla, Ji wê carê ve : O seferden bu yana

3- Rengpîşeyên hêjmarkî-çiqasî- (miktar zaflari)

Çendek : birkaç, hindik : az, pirr : çok, pirranî : çoğunluk
 Giş : hepsi, çiqas : ne kadar, Kêmtir ji : ... den az
 Êwqas : o kadar, Her çend : her ne kadar

4- Rengpîşeyên awakî û Qîyasî (durum ve mukayese zarflari)

Bedbext : kötü durumda, Zor: zahmet, Çêtir : daha iyi
 Qestî : inada, Nemaze : bilhassa, Lezîn : acele
 Baştir : daha iyi, Qenctir : daha iyi

5- Rengpîşeyên bahwerî "erînî" an gomanî (olumluluk veya şûphe z.)

Bêgoman : şüphesiz, Qet tutişt : hiç bir şey, erê, belê : evet
 Bê şik : şüphesiz, yekcar : hiç bir zaman

6- Çend rengpîşeyên din ku di nav zimanê Kurdî de dibihûrin.

(Kürtçe dilinde kullanılan diğer bazı zarflar)

Bi nêvî : yari yariya, Di cih de : anîden, (yerinde de olabilir)

Destpêk : başlangıç, Tevlîhev : karmakarişik, bîranîn : hatırlatma

Nermî : yumuşakça, tatlılıkla, Hin bi hin : yavaş yavaş

Dor bi dor : sıra ile

Bağlaç'lar (girêk)

Ji :den,dan, li :de,da

Ango : o halde, yani, û : ve Lê : fakat

An : ya da, veya, Qet nebê : hiç olmazsa

Kengê : ne zaman,diği zaman, Ne : değil

Heçî : gelince (.....e gelince), Mebê ku : meğer

Ji ber ku : den dolayı

Çend nîşe ji bo van her du dersan : bu iki ders için bir kaç örnek:

Ji bo rengpîşeyan (zarflar için)

1- Ez goman dikim ku min tu li dereke din dîtî ye.

Sizi başka bir yerde gördüğümü tahmin ediyorum.

Min li wê dera ha genim diçand.

Ben orada buğday ekiyordum.

2- Kengî ez giham mal hînga tu jî nan bixwe.

Be ewe nezaman yetiştiysem sende ekmek yersin.

Ji dema ku em li çîyê bûn

Biz dağda olduğumuzdan bu

3- Min bihîst ku çendek kes in lê xûya ye ku piirr kes in.

Bir kaç kişi olduğunu duydum fakat çok kişiylermmiş.

4- Ew bedbextên li gundê me bi gestî hev û din di kujin.

Bizim köyün o bedbahtlari birbirlerini boşuna öldürüyorlar.

5- Eger tu bê bajêr bê goman diçê cilan ji xwe re fikirê.

Şehre gelirsen kendine şüphesiz elbise alirsin.

6- Eger em malê xwe bi firoşin, em diravan bi nêvê dikan.

Malimizi satarsak eğer parasini yari yariya bölüşürüz.

Ji bo girêkan (bağlaçlar için)

Dema em û hûn li Kurdistanê bûn piirr rojên xweş me bihûrandin.

Biz le siz Kûrdistan'da olduğumuz zaman çok güzel

günler geçirdik.

1. 26/2/1982 tarihinde Têkoşer adına bir temsilci Stuttgart'ta yapılan KKDK Newroz'una katıldı. Têkoşer'in kitap stantını açtı. Têkoşer adına dayanışma mesajı sundu.

2. 6/3/1982 tarihinde yine KKDK tarafından KÖLN şehrinde yapılan Newroz'a Têkoşer'den iki temsilci katıldılar.

3. 13/3/1982 tarihinde MAINHEİM şehrinde KOMKAR tarafından hazırlanan Newroz'a 3 temsilci ile katıldık. Kitap serginizi açtık, dayanışma mesajınızı sunduk.

4. 20/3/1982 tarihinde yine KOMKAR tarafından Hamburg şehrinde yapılan 2. Newrozlarına bir temsilci satand ve mesajınızla katıldık.

5. 20/3/1982 tarihinde Fransa'da ki Kürdistanlı İşçi ve Öğrenciler Birliği'nin Paris'te düzenlediği NEWROZ'a 5 üyenizle katıldık, Têkoşer'in mesajını okuduk.

6. 23/3/1982 tarihinde Belçika'nın Louvain şehrinde Avrupa'daki Kürdistanlı Öğrenciler Birliği Belçika şubesinin düzenlediği Newroz'a Têkoşer olarak katıldık. Folklor gurubunuz Kürdistan'dan oyunlar sergiledi, mesajınızı sunduk, kitap serginizi açtık.

7. 27/3/1982 tarihinde Têkoşer, Belçika'lılardan oluşan Kürt halkının haklarını savunma komitesi ve Fransa'daki Kürdistanlı İşçi ve Öğrenciler Birliği ortaklaşa NEWROZ'u BRÜKSEL'de kutladık. Newroz'la ilgili açıklamalar için sayfa.....bakınız.

8. 31/3/1982 tarihinde Belçika'nın GENT şehrinde yapılan Kürt ozanı TEMO'nun konserine gidildi. Têkoşer'in Flananca, Fransızca kitap sergisi açıldı.

9. 16/4/1982 tarihinde Brüksel'de yapılan SİLİ Sosyalist partisi (ALLENDE) nin gecesine katıldık. Têkoşer adına mesajınızı sunduk.

10. 18/4/1982 tarihinde Brüksel'de açlık grevini destekleme komitesi tarafından yapılan ve Schaerbeek belediye başkanı Nols'a karşı olan yürüyüşe aktif olarak katıldık. Adı geçen belediyede yabancılar kaydedilmiyordu. Irkçı uygulamalar yapılmıyordu. Bu uygulamaları protesto etmek amacıyla 10 kişi açlık grevine gitmişti. Grevcileri ziyaret ederek dayanışmada bulunduk.

11. 27/4/1982 tarihinde Brüksel'in EVERE konününün yabancılar dayanışma meclisi tarafından hazırlanan KÜRDİSTAN GECESESİ'ne informasyon, folklor, İran Kürdis tanında yapılan bir film, kitap ve yemek stantlarınızla katıldık. Yapılan açık tartışmada konukların soruları cevaplandırıldı.

12. 1/5/1982 tarihinde yapılan Uluslararası İşçi Sınıfının Birlik ve dayanışma günü olan 1 Mayıs'a Belçika Komünist Partisi ile beraber katıldık. 1 Mayıs'ın anlamı ve Kürdistan'da ki aktüalliteyi içeren bir bildiri hazırlayarak binlerce dağıttık. Gecede Kitap stantınızı açtık. 1 Mayıs ile ilgili bilgiler için sayfa bakınız.

13. 8/5/1982 tarihinde Belçika'nın GENT şehrinde faşizmin dünyada yenilgisi üzerine, Anti-faşist Front tarafından yapılan yürüyüşe katıldık. Yürüyüşe Gent Devrinci Halk Kültür Derneği ve Laluvier Kültür Derneği ile üçlü olarak katılmıştık. Flananca, Türkçe üç örgüt tarafından hazırlanan bildiriden bin-

lerce dağıtık. Karşılıklı saygı ve olumlu geçen eylen birliğinden sonra hazırlanan gecede kitap stantımızı açarak Kürdistan dan folklor gösterileri yaptık.

14. 9/5/1982 tarihinde HUY şehrinde yapılan ANALAR gününe katıldık.

Kürt ailelerinden başka çok sayıda SÜRYANİ ve ERMENİ ailesinde bizlerle bu güne katılmışlardı. Kürdistan dan folklor gösterileri yapıldı, Têkoşer'in korusu Kürtçe parçalar söyledi.

15. 15/5/1982 tarihinde Objektif 82 (bünyesinde yüzden fazla örgüt bulunduran bir örgüt) tarafından Brüksel'de La Monnaie meydanında yapılan yabancılardan belediye seçinlerinde oy hakkını almaları için mücadele gününe Têkoşer folklor gurubu olarak katıldık. Kürtçe korumuz şarkılar söyledi. Büyük bir seyirci topluluğu tarafından izlenen folklor ekibiniz çıkmadan önce Têkoşer'den bir arkadaş Kürdistan hakkın da kısa bilgiler verdi.

16. 19/5/1982 tarihinde GAFFİ (Yabancı Kadınlar Derneği) tarafından getirtilip oynatılan SÜRÜ filmi üzerine Têkoşer'den bir arkadaş açıklamalar yaptı. İzleyicilerin sorularını cevaplandırdı.

17. 22/5/1982 tarihinde Belçika'nın Maasmechelen şehrindeki Yabancı İşçilerle dayanışma festivaline katıldık. Kitap stantımızı açtık, Folklor ekibiniz Kürt oyunlarını sergiledi.

18. 27/5/1982 tarihinde Equipes Populaires tarafından Brüksel'de gösterilen SÜRÜ filmi üzerine Têkoşer'den bir temsilci açıklamalar yaptı. Kürdistan üzerine açılan tartışmada Kürt halkının örf, adetleri gelenekleri üzerine izleyicilere bilgiler verildi.

19. 29/30/31.5.1982 tarihleri arasında Fransa'da yapılan İşçi mücadelesi (Lutte Ouvriere) nin bayramına kitap standımızla Fransa'daki Kürdistanlı İşçi ve Öğrenciler Birliği ile beraber katıldık.

20. 14/6/1982 tarihinde O.L.P tarafından düzenlenen ve İsrail in Filistin Halkına karşı giriştiği soykırım, inha ve jenosit niteliğindeki son saldırılarını protesto etmek için dayanışma da bulunarak, yürüyüşe aktif olarak katıldık. Siyonist İsrailin ABD Emperyalizmine dayanarak gerçekleştirildiği bu katliamı ve Lübnan'ı işgal eylenini protesto ediyoruz.

X E B A T A M E

1. 26/2/1982 Nûnerêkî Têkoşer NEWROZ'a KKKK li Stuttgart beşdar bû û slavnama hevkarîyê hat xwendin û standa pirtukên Têkoşer di şevê de hate vekirin.
2. 6/3/1982 Dîsa Newroz'a ji aliyê KKKK li bajarê KÖLN hati hazir kirin de 2 nûnerên Têkoşer amade bûn. Slavnama Têkoşer hate kêşkêş kirin û Pirtukên Têkoşer li stand de hate raexistin.
3. 13.3.1982 da 3 nûnerên Têkoşer li NEWROZ'a MAINHAIM ji aliyê KCMKAR hati pêkanîn de amade bûn. Pirtukên Têkoşer hatin aîşan dan û slavnama ne hate xwendin.
4. 20/3/1982 Endanekî Têkoşer NEWROZ'a HAMBURG ya ji aliyê KOMKAR hati çekirin de beşdar bû. Slavnama ne hate dayîn û pirtukên ne hate danîn.
5. 20/3/1982 5 endanên Têkoşer li NEWROZ'a PARIS ya ji aliyê Yekîtiya Kêbatar û Xwendekarên Kurdistan tan li Fransa hati pêkanîn de beşdar bûn û li şevê de slavnama ne hate xwendin.
6. 23/3/1982 NEWROZ'a li şehrê Louvain li Belçika ji aliyê Kone la Xwendekarên Kurd li Awrupa Liqê Belçika hati hazir kirin de Têkoşer bi endanên xwe, zargotin û koroya xwe, stand û mesaja xwe ve beşdar bû.
7. 27/3/1982 NEWROZ'a ne li BRÜKSEL hate pîroz kirin ji aliyê Têkoşer, Komîta Belçikî ya ku mafên gelê Kurd parêze û Yekîtiya Kêbatar û Xwendekarên Kurdistan tan li Fransa hate pêkanîn. Seydayê ne CIGERXWÎN li şevê de beşdar bû bû. Li ser Newroz'a ne feko rapelê..... an.
8. 31/3/1982 Konsera Dengbêjê Kurdî. TEMO li bajarê GENT'de Têkoşer beşdar bû û standa xwe danî. Şeva çandî bû.
9. 16/4/1982 Şeva partiya Sosyalîst a SİLÎ ya SALVADOR ALLENDE, bi navê Têkoşer 2 heval beşdar bûn û slavnama ne hate xwendin.
10. 18/4/1982 Meşîna dijî NOLS serokê Beledîya Schaerbeek (Brüksel) ji ber ku ev merîx naxwazê biyanîyan li beledîyê de binivîsê û mafê rûnîstinê nade wan. Ev meşîna ji aliyê Komîta Piştgirtîya Grêva Birçibûnê bi pêk hat. 10 kes ketibûn grêva birçibûnê.
11. 27/4/1982 Komîta Sewra Biyanîyan a Beledîya EVERE sevek li ser KURDISTANÊ pêkanî. Di vê şevê de informasyon, govend, film û xwarinên Kurdî ji aliyê Têkoşer hatibûn pêşkêşkirin.
12. 1/5/1982 Me îsal ji yekî gulan cejna yekîti Piştgirtin û tekosîna Karkerên Cihanê, li Partiya Komünist a Belçikara pîroz kir. Zmanê Frensîzî li ser yekî gulan û rewşa Kurdistan a îrokî hezaran belavok belavkirin Paş meşîna şeva hati pêkanînda Pirtukên Têkoşer ne danîn li ser standê.
13. 8/5/1982 Meşîna dijî faşîzmê ji aliyê Eniya Dijî Faşîzmê hati bû pêkanîn. Di vê meşîna de em sê komel bi hevra li bajarê GENT (Belçika) de awakî biratî beşdar bûn. Ew konele Têkoşer, Komela gel a Şoreşger li Gent, Komela Gel a Çandî li Laluvier bûn. Zmanê Flami û Tirkî hezaran belavok hatih belavkirin Cunta Faşîst a Leşkêrî li Tirkî hate protestokirin. Paş meşîna li şevê de zargotinên Kurdî hate pêşkêşkirin, standa ne hate danîn.
14. 9/5/1982 Roja DAYÎKAN li bajarê HUY (Belçika) hate pîroz kirin. Têkoşer govendên Kurdî

leyîştin. Koro a kurdî çend stran
pêşkêşkir.
Li yê rojê de pîrr malîyên Sûr-
yani û Ermenî ji beşdar bû bûn.

15. 15/5/1982 Objektîf 82 (di
vê Federasyonê de nêzîkî 100
komel hene) li Brüksel li ser
meydana La monnaie rojek hatibû
pêkanîn. Li vê rojê de Têkoşer
zargotinên Kurdî da nîşan û li
ser rewşa Kurdistan hat pêyîvan
din. Ev roj ji bona biyani li hil
bijartinên Beledîyan da bibin
xwedî deng bû.

16. 19./5/1982 GAFFÎ (Komela
Jinên Biyani) Filma KERÎ anî
da nîşandan, endamêkî Têkoşer li
ser film sualên seyîrkeran dan
cevap dan. Li ser rewşa Kurdistan
kurtahî hat peyivandin.

17. 22/5/1982 Festîwala hevkarî
ya karkerên Biyani li MAASMECHE
LEN (li Belçîka) Têkoşer bi go-
vend û standa xwe va anade bû.
Stranên dilî hatin pêşkêşkirin.

18. 27/5/1982 Axaftin li ser
filma KERÎ. Li nehela Saint-Josse
Li Brüksel ji aliyê Equipes Po-
pulaires film hate nîşankirin.
Li ser film û rewşa Kurdistan û
çande a Kurdî endamêkî Têkoşer
peyivî û sual bersiv dan.

19. 29/5/1982-31 /5/1982 Cejna Lutte
Ouvriere li PARIS (Fransa) 33ro
jan Standa Têkoşer hate danîn bi
hevalên Komela Karker û Zebetkarên
Kurdistan li Fransa'ra.

20. 14/6/1982 Paş Siyonîstên Îs-
rail bi arikariya Emperyalîzma
Yekitiya Amerika Bi hewra (ABD)
êriş birin li ser kampên Gelê
FILISTÎN û Lubnan vegirtin, ji
aliyê O.L.P. meşînek hate danîn
Têkoşer bi vînesîne de beşdar
bû. Siyonîst û emperyalîst protes
to kirin.

XEBATA Y.X.X.K.F Ji 1982 Sunda

16,17 Çile 1982 : Hevalekî me li ser daxwaza hevalên Têkoşer çû Bruksel. Ji bo civîna çend komelên Kurd li ser rewşa Kurdistanê Tirkîyê. Hevalên me, hevalên Têkoşer, Komkar û wekî gûhdar ji hevalên KKDK amade bûn. Piştî civî nê dosyaki hat nivîsandin.

20 Çile 1982 : Ji bo parlamentoya Evropa li ser Kurdistanê Tirkîyê broşûreki hat çekirin.

23,24 Çile 1982 Hevalekî me çû Kölnê, ji bo civîna li ser parlamentoya Evropa. Di vê civînêda hevalên KOMKAR, TÊKOŞER, KKDK, MALA GELE KURD, KOÇ-KAK, AKSA, KKKP li Siwêd amade bûn.

11 Sebata 1982 : Meşek li dijî re jîmaû zordestîya Xumeynî û hevalbendên wî hat çekirin. Ev meşin ji aliyê Mucahîdên Xelq û PDK-I hatibû pêkanîn. Hevalên me û gelek kesên din ji di vê meşêda cih sitendin. Bondrola meya "AZA-DÎ JÎ BO GELE KURD" hat vekirin. Rojname "Le Monde" di hejmara xwe ya 12.2.1982'anda qala kurda û û bandrola me kir.

Sebat 1982 : Telegramê derheqê mirina Bavê Têmurê Xelîl'da Ji Temur'ra hat nivîsandin. Meedil şewatîya xwe raberi wan kir û serxweşî ya wan xwest.

14 Sebata 1982 : Me li komalê bi alîkariya hevalekî Fransîz dest bi dersên Fransawî kir. Ji bo kesên ku nu hatin Fransa û nikarin bi dirav hînî Fransawî bibin.

15,16,17 Sêbat 1982 : Du hevalên me çûn Strazburgê ji bo civîna Parlamentoya Evropa'yê. Di vê civînêda hevalên me, hevalên Têkoşer û KOÇ-KAK ji li gel parlamentera konferansêda li ser rewşa Kurdistanê Tirkîyê û li ser kirî nê cuntayê araftin.

8 Adar 1982 : Em û hevalên KOMKAR, TÊKOŞER, AKSA, KOÇ-KAK, KKDK, MALA GELE KURD û KKKP li Siwêd bi hevra belavokekî nivîsî. Di vê belavokêda me gazî parlamentêrên pêşwerû kir da ku bikaribin mafên gelê Kurdê li dijî leşkerên Tirk biparêzin.

11 Adar 1982 : Şeva PDK-I û Mucahîdên Xelq li "Maubert Mutudite" çê bu, du hevalên me di vê şevêda cih sitandin.

20 Adar 1982 : Me li Parîsê cejna Newroz pîroz kir, di cejna me da seydayê CIGERXWÎN cih girt.

21 Adar 1982 : Me û hevalên Vaudre uille bi hevra cejna Newroz pîroz kir li Vaudreuille.

25 Nîsan 1982 : Şeva hevalên Tirk li Aulnau-S.B.C ê bu. Koma me yî folklorê şevêda bi leystikên Xweyî Kurdî cih sitendin.

27 Nîsan 1982 : Ji bo şevêkî Kurdistanê li Belçîka, hevalên Têkoşer informasyon dan û hevalekî me ji vê şevêda bejdar bu û filmekî bi xwera birûbu da nîşandin.

1 Gulan 1982 : Em bitenê, tevî pira nîya bandrolê xwe meşîyan.

29,30,31 Gulan 1982 : Cejna Lutte Ouvrier'da me du stand girtîbu. Me û hevalên Têkoşer Pirtukên xwe da firotin û roja dawî li ser Kurdistanê Tirkîyê Semînerek hat dayîn.

YXXKF

www.arsivakurdi.org

TEKOŞER "LE MILITANT"
UNION DES TRAVAILLEURS
ET ETUDIANTS KURDES EN BELGIQUE
B.P. 33 - I730 ZELLIK

LE IER MAI ET L'ACTUALITE AU
K U R D I S T A N

Le Ier Mai, fête internationale de solidarité avec les travailleurs et symbole de la lutte ouvrière contre les régimes d'oppression dans le monde entier, est interdit en Turquie depuis 1979, suite aux événements sanglants du Ier mai 1977 et à ceux de Kahramanmaraş en 1978.

Quant au peuple kurde, il ne peut fêter non seulement le Ier Mai, mais également son Nouvel An "Newroz" et beaucoup d'autres occasions..... La répression exercée par ses bourreaux va beaucoup plus loin: il ne peut même pas lire et écrire dans sa propre langue... Parfois même pas la parler. S'il ose se manifester en tant que Kurde, il est puni sauvagement par la torture ou la mort.

Le Kurdistan, partagé en quatre morceaux par la Turquie, l'Iran, l'Irak et la Syrie, vit aujourd'hui l'un des jours les plus sombres de son histoire. Dans les quatre parties du pays, la répression ne fait que s'accroître sous des aspects différents:

Au Kurdistan de Turquie (12 millions de Kurdes), toutes les organisations kurdes sont démantelées, leurs membres et sympathisants arrêtés, torturés, tués, les femmes violées.... La répression et la torture collective sévit sur les places publiques des villages. La junte fasciste turque ne se contente pas de jeter dans ses geôles les syndicalistes du DISK, les organisations démocratiques et toute personne susceptible de la critiquer, elle ajoute à la répression politique la répression nationale de l'ensemble du peuple au Kurdistan de Turquie.

Au Kurdistan d'Iran (6 millions), le peuple kurde est exposé quotidiennement aux avions et bombes de l'armée et des miliciens islamiques. Ne pouvant vaincre la force des combattants kurdes, les pèche-merga, ils s'en prennent aux civils, en détruisant les villes et les villages.

Au Kurdistan d'Irak (4 millions) et de Syrie (1 million), les deux gouvernements continuent les déportations vers des régions arabes afin d'assimiler les Kurdes. Ils accentuent les arrestations et les tortures afin d'étouffer toute velléité d'autonomie ou d'indépendance.

Mais le peuple kurde continue sa lutte sans relâche, jusqu'à la victoire totale, à côté des peuples voisins, qui, comme lui, résistent contre la répression sanglante et aspirent à un avenir de justice et d'égalité.

- Vive le Ier Mai
- A bas le fascisme, l'imperialisme et le colonialisme
- Vive la lutte du peuple kurde
- Vive la solidarité internationale

édit. răs;: W. Devliegere: Koningen Astridlaan, 6 - I700 ASSE

Ne pas jeter sur la voie publique
s.v.p.

www.arsivakurdi.org

www.arsivakurdi.org

NEWROZ

Newroz li Brûksel

hat pîrozkirin!

REWŞA WELÊT

Şoriş destpêkir qêrîn û gurmîn
Gulebarandin, li hawîr xurmîn

Dijmin hilweşand tev gund û bajar
Zar û zêçên me, jar û berdîwar

Li jor balafir, li jêr tang û top

Ji xwînê sor bûn hemî şûn û şop

Welat bi carek dane ber şewat

Millet perîşan, bê kar bê xebat

Birçî û tazî, hemî perîşan

Bê mal û bê cî, ne xew ne razan

Êrîş tênin me ew gurên devlok

Derketin çolan hemî pîrhevok

Ji ber firokan hewar û gazî

Jar û birçîne, pêxwas û tazî

Tev tîrs û sawîr, dîn û sergewer

Gelî dagirtin axîn û keser

Diber lîngan çûn jin û keç û bûk

Li ser lep diçin zarok û biçûk

Ser û dest û pê, sor bûne ji xwîn

Cigerxwîn bigrî, bigrî dilbirîn!

C Î G E R X W Î N